

МІЖНАРОДНІ ЗАСАДИ (НА ПРИКЛАДІ ООН ТА ІНТЕРПОЛУ) ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

Розглянуто роль Організації Об'єднаних Націй та Інтерполу в системі протидії транснаціональній злочинності в умовах сучасної глобалізації. Визначено ключове значення Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності як базового інструмента для встановлення правових критеріїв міжнародних правопорушень. Проаналізовано структуру та функціональні особливості діяльності Національних центральних бюро Інтерполу, що забезпечують оперативний зв'язок між національними правоохоронними органами та Генеральним секретаріатом. Наголошено увагу на системі кримінальної реєстрації Інтерполу, зокрема на деталізації основних картотек Генерального секретаріату та класифікації видів міжнародного розшуку. Акцентовано на базових принципах міжнародного поліцейського співробітництва, серед яких пріоритетними є дотримання національного суверенітету та аполітичність організації. Досліджено трансформацію взаємодії України з Інтерполом в умовах повномасштабної агресії РФ, що зумовила інтенсифікацію інформаційного обміну й активне використання бази даних «iArms». Підкреслено стратегічну важливість інструментів Інтерполу для розшуку осіб, причетних до воєнних злочинів, та вищу ефективність взаємодії між державами зі спільними демократичними цінностями.

Ключові слова: *Інтерпол, Національне центральне бюро, Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності, міжнародний розшук, запобігання, протидія, сектор безпеки.*

Постановка проблеми. Сьогодні загальновизнаним є факт глобалізації злочинності, що супроводжує економічну глобалізацію. Злиття національних економік у єдину світову систему визначається ринковими, а не державними заходами. Цей процес постає як якісно нове явище – цілісна міжнародна система, що об'єктивно потребує узгоджених політичних механізмів для наближення до найвищих міжнародних стандартів.

Актуальність цього дослідження зумовлена глобалізацією злочинності, яка розвивається паралельно з інтеграцією економік і диктує потребу в консолідації зусиль на політичному та правоохоронному рівнях. Транснаціональний характер сучасних кримінальних правопорушень, таких як тероризм, кіберзлочинність, наркобізнес та незаконний обіг зброї, становить загрозу не тільки для окремих держав, а й для міжнародного миру та безпеки загалом. Ефективна протидія організованим злочинним угрупованням, що прагнуть надприбутків, силами лише однієї країни є практично неможливою, і тому виникає гостра потреба у вдосконаленні координації зусиль через механізми Організації Об'єднаних Націй (ООН) та Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу. Для України особлива значущість цієї проблематики посилюється умовами повномасштабного вторгнення РФ, що призвело до інтенсифікації міжнародного обміну інформацією, зумовило необхідність моніторингу значних обсягів втраченої зброї та реалізації новітніх можливостей щодо розшуку осіб, причетних до вчинення воєнних злочинів, геноциду та злочинів проти людяності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми боротьби з транснаціональною злочинністю становили інтерес у працях таких науковців: О. М. Бандурка – досліджував Інтерпол як міжнародну організацію кримінальної поліції [1]; В. Л. Гончарук та Ю. І. Татаркіна – розкрили правові аспекти боротьби з організованою злочинністю в транснаціональному контексті [2]; С. Є. Житняк, В. А. Некрасов та В. Б. Смелік – зосереджували увагу на використанні можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у боротьбі із кримінальними правопорушеннями [3]; В. В. Малюк – висвітлив особливості нормативно-правового забезпечення стратегії протидії транснаціональним організованим злочинним об'єднанням, що загрожують державній безпеці України [4]; Т. Л. Сироїд – вивчав проблемні питання міжнародної кримінально-правової протидії транснаціональним злочинам [5] та ін.

Мета статті – дослідження сучасного стану запобігання, розкриття та розслідування транснаціональних кримінальних правопорушень на міжнародному рівні й в Україні.

Виклад основного матеріалу. У спеціальній літературі небезпідставно наголошується, що глобалізація стимулювала розвиток «мафіозного світу». Транснаціоналізація злочинності особливо помітно проявляється у таких її формах, як тероризм, торгівля зброєю, наркобізнес, корупція,

відмивання грошей, нелегальна міграція та торгівля людьми.

Відповідно до Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності 2000 р. кримінальне правопорушення має транснаціональний характер, якщо воно:

- 1) скоєно у більш ніж одній державі;
- 2) вчинено в одній державі, але значна частина його підготовки, планування, керівництва або контролю здійснюється в іншій державі;
- 3) скоєно в одній державі, але за участю організованої злочинної групи, яка провадить злочинну діяльність у більш ніж одній державі;
- 4) вчинено в одній державі, але його суттєві наслідки проявляються в іншій державі [6].

Підтвердженням зазначеного вище є занепокоєння ООН тим, наскільки серйозну небезпеку для міжнародного миру та безпеки, як і раніше, становлять транснаціональна організована злочинність і тероризм, що підривають спокій цивільного населення, руйнують тканину суспільства і ставлять під загрозу основоположні права людини. Ще однією серйозною глобальною проблемою (попри те, що зростання доступності Інтернету впливає на прогрес), стала кіберзлочинність. ООН прагне захистити світ від наркотиків і криміналу та зосереджує зусилля на справі побудови майбутнього, вільного від тероризму. Діяльність органів та інституцій ООН сприяє урядам у боротьбі із цими загрозами, вживаючи превентивні заходи та заходи у сфері кримінального правосуддя, а також заохочуючи міжнародне співробітництво. Вони допомагають установлювати і застосовувати на практиці міжнародні стандарти та норми і забезпечувати виконання зобов'язань, передбачених міжнародними угодами щодо боротьби з наркотиками, корупцією, транснаціональною організованою злочинністю та тероризмом. Як зазначає директорка-виконавець Управління ООН з наркотиків та злочинності Гада Валі, організована злочинність, корупція, наркоторгівля та тероризм продовжують еволюціонувати, переплітаючись із кризами і підриваючи безпеку та сталий розвиток. Вона наголошує на тому, що необхідно працювати на транскордонній і міжсекторальній основі, щоб протистояти нагальним загрозам та запобігати новим викликам [7].

Транснаціональна злочинність складається з таких основних елементів:

- 1) міжнародні злочини у сфері легального бізнесу – економічна злочинність;
- 2) злочинний бізнес, пов'язаний з обігом заборонених товарів і послуг;
- 3) злочини у сфері нелегального бізнесу, пов'язаного з обігом товарів і послуг, що мають податкове мотивування;
- 4) кримінальний «промисел», тобто злочини проти особистості, її життя, здоров'я, недоторканності.

Глобалізація організованої злочинності зумовила необхідність консолідації правоохоронних систем багатьох країн світу. Ще у 1950 р. Генеральна Асамблея ООН охарактеризувала боротьбу зі злочинністю як одну з найважливіших соціальних проблем і поставила перед Організацією завдання сприяти, координувати та заохочувати міжнародне співробітництво у цій галузі. При цьому особливу увагу було зацентовано на вдосконалення договірно-правової координації зусиль, що торкаються інтересів кількох країн, а також підтримку тісних контактів з іншими міжнародними правоохоронними організаціями, зокрема:

- 1) перенесення функцій Міжнародної комісії з кримінальних справ та пенітенціарних установ до ООН;
- 2) передача компетенції з питань профілактики кримінальних правопорушень під егіду Економічної та Соціальної Ради ООН (ЕКОСОП);
- 3) започаткування регулярних конгресів з питань запобігання злочинності та поведження з правопорушниками (проведення першого Конгресу ООН із запобігання злочинності у 1955 р.);
- 4) початок активної розробки уніфікованих заходів для держав-членів щодо запобігання злочинності [8].

Цей період ознаменував перехід від суто національних зусиль до глобальної, системної боротьби зі злочинністю під керівництвом ООН.

Міжнародні поліцейські контакти варто розглядати як частину процесу широкого міжнародного співробітництва з проблем соціального розвитку, серед яких вироблення ефективної стратегії та тактики боротьби зі злочинністю займає одне з головних місць. Співробітництво правоохоронних органів провідних держав розвивається за кількома основними напрямками.

До них належать:

- 1) надання правової допомоги і виконання покарань у кримінальних справах;
- 2) укладання і реалізація договорів (угод) про боротьбу з транснаціональними кримінальними правопорушеннями;

- 3) регламентація питань кримінальної юрисдикції;
- 4) спільне вивчення проблем боротьби із правопорушеннями, обмін досвідом їх вирішення;
- 5) надання матеріально-технічного і консультативного сприяння;
- 6) взаємообмін інформацією.

Більш конкретні завдання з розроблення заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності поліції різних країн світу щодо запобігання, розкриття та розслідування транснаціональних кримінальних правопорушень, вирішує Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол. Як підкреслюють В. П. Кононенко і Л. Д. Тимченко, з часу свого створення у вересні 1923 р. на Міжнародному поліцейському конгресі у Відні вона здобула величезний авторитет як організаційно-методичний, координаційний та практичний центр міжнародної боротьби зі злочинністю. Нині членами Інтерполу є 196 держав, зокрема й Україна, яка бере участь у його роботі починаючи з 1992 р. Кожна держава-член має у своєму складі правоохоронних органів Національне центральне бюро (НЦБ), яке забезпечує взаємодію з Генеральним секретаріатом у Ліоні [9].

Варто наголосити, що Інтерпол не можна розглядати як організацію, орієнтовану на потреби виключно поліцейських апаратів. Співпрацюють із нею, окрім поліції, й інші державні органи, які здійснюють функції кримінального переслідування.

Міжнародне співробітництво у межах Інтерполу ґрунтується на принципах:

- 1) дотримання національного суверенітету і пріоритету національного права;
- 2) універсального характеру співробітництва;
- 3) обмеження співробітництва випадками, які підпадають під загальне право (справи політичного, військового, релігійного та расистського характеру виключаються).

Значення Інтерполу у забезпеченні практично міжнародного поліцейського співробітництва дуже велике. Сьогодні він є центром обліку транснаціональних кримінальних правопорушень та осіб, які їх вчинили, головним координатором міжнародного розшуку злочинців, найбільш авторитетною організацією, що спеціалізується у сферах вироблення стратегії, тактики та методичних засад різних напрямів діяльності поліції.

Як зазначає С. В. Троїцький, для найбільш ефективної боротьби з транснаціональною злочинністю за допомогою кримінальної реєстрації Інтерполом розроблено систему класифікації транснаціональних злочинців та їхніх класифікаційних ознак (демографічних даних, ознак, що відображують зовнішній вигляд об'єкта, що характеризують навички, звички, манеру поведінки та ін.). Відповідно до цієї системи всі дані, які враховуються Інтерполом, поділяються на загальну і спеціальну реєстрацію. Об'єктом загальної реєстрації є відомості про транснаціональні кримінальні правопорушення та злочинців, а спеціальної – дактилоскопічні відбитки та фотознімки правопорушників.

У Генеральному секретаріаті Інтерполу ведуться 5 картотек об'єктів загальної реєстрації.

1. Алфавітна картотека всіх відомих осіб, які вчинили транснаціональні кримінальні правопорушення та підозрюються у злочинній діяльності.

2. Картотека словесних портретів правопорушників.

3. Картотека осіб, які зникли безвісти, та непізнаних трупів.

4. Картотека документів, які будь-коли використовувалися відомими транснаціональними злочинцями (паспортів, посвідчень особи, дозволів на право керування транспортом, володіння зброєю та ін.), а також назв фірм, що проходили за матеріалами Інтерполу у зв'язку зі скоєнням кримінальних правопорушень.

5. Картотека кримінальних правопорушень (крадіжок, контрабанди автотранспорту, стратегічної сировини, викрадених культурних цінностей, зброї, золота, дорогоцінного каміння; злочинів проти особистості; шахрайств; злочинів, пов'язаних з підробками; випадків фальшивомонетництва; злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків) та способів їх вчинення [10].

Обліки Інтерполу регулярно поповнюються інформацією, що надходить від поліцейських апаратів багатьох країн світу. Зі свого боку, Генеральний секретаріат ініціативно забезпечує Національні центральні бюро Інтерполу країн-учасниць Організації оновленими даними із власних картотек.

Якщо особа, яка перебуває на обліку Інтерполу, виявляє підозрілу активність, між НЦБ розповсюджується так званий «зелений» циркуляр з проханням тримати таку особу під наглядом поліції й інформувати Генеральний секретаріат про її переміщення та всі обставини, що стосуються можливих протиправних дій з її боку.

Як підкреслюють С. Є. Житняк, В. А. Некрасов та В. Б. Смелік [3], уся інформація, що циркулює у системі Інтерполу, передається з грифом «Тільки для поліцейського використання». Порядок її проходження каналами Генерального секретаріату та НЦБ регламентується Правилами міжнародного

поліцейського співробітництва та внутрішнього контролю обліків Інтерполу, що діють з лютого 1984 р. (зі змінами, внесеними на 59-й сесії Генеральної Асамблеї Інтерполу 1990 р.). Стаття 4 цих Правил зобов'язує Генеральний секретаріат вживати необхідні заходи для забезпечення таємності і безпеки поліцейської інформації. Зокрема, він має вносити зміни чи оприлюднити її лише на прохання або за погодженням з НЦБ, звідки її було отримано. Своєю чергою, НЦБ зобов'язані вживати всі необхідні заходи, щоб забезпечити достовірність та актуальність інформації, яка спрямовується до Генерального секретаріату. У ній має визначатися чітка різниця між фактами, з одного боку, та висновками й оцінками – з іншого. НЦБ можуть обмінюватися інформацією і безпосередньо, минаючи Генеральний секретаріат. При цьому НЦБ повинні дотримуватися норм національного законодавства, міжнародних угод та Статуту Інтерполу [3].

Участь Інтерполу у забезпеченні міжнародного поліцейського співробітництва визначається також тим, що він виконує функції з координації міжнародного розшуку злочинців, тобто розшукових дій, проведених поза територією держави, де було скоєно кримінальне правопорушення. Участь Інтерполу у цьому випадку дає змогу здійснити пошуки у широкому масштабі, а також прискорити підготовку необхідних документів у справах про екстрадицію (видачу) злочинців країні-ініціатору розшуку. Розшукові дії, що проводяться Інтерполом, залежно від їхнього об'єкта класифікуються за чотирма видами:

- 1) розшук злочинців для їхнього арешту й екстрадиції;
- 2) розшук підозрюваних і злочинців з метою спостереження за їхньою поведінкою;
- 3) розшук безвісти зниклих;
- 4) розшук викраденого майна.

У межах міжнародного поліцейського співробітництва практикується й змішаний розшук. У таких випадках до держав, з якими країна-ініціатор розшуку має договори про екстрадицію, звертаються з проханням про розшук для подальшого арешту і видачі злочинця, а до інших – з проханням установити спостереження за його переміщеннями та діяльністю.

Статистика Інтерполу є сьогодні, ймовірно, єдиним авторитетним джерелом, за допомогою якого можна провести порівняльний аналіз злочинності у світовому масштабі. У зв'язку із цим варто зазначити і про технічну допомогу, яку надає Інтерпол НЦБ зацікавлених країн-членів, зокрема, шляхом організації навчальних зборів, семінарів, симпозіумів та субсидованих стажувань з метою підвищення професійної кваліфікації поліцейських співробітників, а також направлення експертів-консультантів до НЦБ та національних поліцейських апаратів.

Значна робота проводиться Інтерполом з узагальнення, вивчення та поширення (серед іншого й за допомогою видання спеціальних бюлетенів) передового досвіду поліцейської діяльності.

Водночас далеко не всі держави, що входять до Інтерполу, виявляють однакову активність у боротьбі з транснаціональною злочинністю. Важливо зауважити, що більше ніж половина країн-членів не надають Генеральному секретаріату відомості національної статистики про стан правопорушень і результати роботи поліції; лише 40 країн поповнюють картотеки Інтерполу. Майже 50 % оперативної інформації, що циркулює в системі Інтерполу, надходить і надсилається поліціям західноєвропейських держав. Ними ж переважно здійснюються й арешти міжнародних злочинців.

Генеральний секретар Інтерполу Юрген Шток заявив: «Ми щиро вітаємо зобов'язання G7 боротися з транснаціональною організованою злочинністю, міжнародною кризою, яка підриває принцип правової держави, спільноти та бізнес по всьому світу... Ми зможемо протистояти транснаціональній організованій злочинності лише завдяки повністю глобальній мережі – тому важливо, щоб країни співпрацювали міжнародно у боротьбі з цими загрозами через організації, такі як G7, але перш за все через глобальні поліцейські системи Інтерполу» [11].

Процес інтеграції України до глобальної архітектури забезпечення правопорядку було офіційно розпочато 25 березня 1993 р., що ознаменувалося заснуванням Національного центрального бюро Інтерполу. На сучасному етапі виконання функцій НЦБ у структурі Національної поліції України покладено на Департамент міжнародного поліцейського співробітництва. Попри умови повномасштабної збройної агресії з боку російської федерації, вітчизняні правоохоронні органи не лише постійно взаємодіють з Інтерполом, а й демонструють інтенсифікацію міжнародного співробітництва, що сприяє консолідації суб'єктності України у світовій системі безпеки.

НЦБ Інтерполу в Україні є ключовим ретранслятором і координаційним центром між національною системою правоохоронних органів та 196-ма державами-членами ООН. Пріоритетними векторами його діяльності є забезпечення оперативного міждержавного обміну даними, ініціювання та супроводження процедур міжнародного розшуку, а також реалізація стратегій протидії проявам тероризму і транснаціональної організованої злочинності. За статистичними даними 2024 р., в умовах

воєнного стану інтенсивність інформаційного обміну з каналами Інтерполу зросла на 200 %. Результативність використання інформаційних ресурсів Організації підтверджується затриманням за кордоном 215 осіб на підставі запитів української сторони, тоді як на території України було виявлено і затримано 46 осіб, які перебували у розшуку за ініціативою іноземних правоохоронних органів.

У контексті моніторингу ефективності використання системи міжнародних оповіщень Україна демонструє високі показники: держава посідає друге місце у світі і перше в Європейському регіоні за обсягами публікацій «Жовтих оповіщень» (Yellow Notice), спрямованих на встановлення місцезнаходження осіб, зниклих безвісти. Водночас у сфері міжнародного розшуку злочинців (Red Notice – «Червоні оповіщення») Україна займає 13-ту позицію у глобальному рейтингу та 6-ту – на європейському рівні.

Окрему увагу в діяльності Департаменту міжнародного поліцейського співробітництва приділено контролю за обігом вогнепальної зброї. До міжнародної бази даних «iArms» внесено відомості про 211 053 одиниці втраченої або викраденої зброї. Важливо констатувати, що переважна більшість цих об'єктів була втрачена внаслідок воєнних дій рф, зокрема через захоплення територій, де зброя перебувала у законних власників, або в ході безпосередніх бойових зіткнень. З метою нівелювання загроз нелегальної транскордонної дифузії зброї ініційовано переговорний процес щодо залучення новітнього технічного обладнання для модернізації систем контролю.

Спеціалізація співпраці охоплює також захист прав дитини і культурної спадщини. Завдяки використанню бази ICSE (International Child Sexual Exploitation) ідентифіковано 84 особи, причетні до сексуальної експлуатації неповнолітніх. У межах цієї юрисдикції за участю української сторони розпочато 13 нових розслідувань, а 41 кримінальне провадження було передано від іноземних партнерів до профільних підрозділів Національної поліції України. У сфері захисту культурних цінностей до спеціалізованої бази «Works of Art» внесено дані про 250 викрадених творів мистецтва.

Активна роль України простежується у реалізації стратегічних міжнародних проєктів, зокрема:

- 1) «Міленіум» – зосереджений на нейтралізації діяльності транснаціональних злочинних угруповань та їхніх ієрархічних лідерів;
- 2) «Гейгер» – спрямований на превенцію і розкриття фактів незаконного обігу радіоактивних компонентів;
- 3) «Артеміс» – орієнтований на аналітичне забезпечення боротьби з девіантним обігом зброї на європейському континенті.

На сучасному етапі Департамент міжнародного поліцейського співробітництва здійснює адміністрування і модерацію 3 533 облікових записів користувачів інформаційних систем Інтерполу. Доступ до цих ресурсів в Україні забезпечено не лише для підрозділів Національної поліції, а й для Державної прикордонної служби, Державної міграційної служби, Державного бюро розслідувань, Бюро економічної безпеки, Національного антикорупційного бюро, Служби безпеки та сервісних центрів Міністерства внутрішніх справ України.

Фундаментальним правовим здобутком останнього періоду визнано відновлення правових механізмів використання інструментарію Інтерполу для розшуку осіб, підозрюваних у скоєнні воєнних злочинів. Рішенням від грудня 2024 р. Україні та іншим державам-членам було повернуто право застосовувати ресурси Інтерполу у процесі розслідування злочинів проти людяності, геноциду та воєнних кримінальних правопорушень.

Отже, НЦБ Інтерполу в Україні трансформувалося у високоефективний суб'єкт глобального правоохоронного співтовариства. Попри екстремальні умови воєнного часу, українська поліція демонструє спроможність не лише до оперативного реагування на виклики, а й до активного впливу на формування новітніх міжнародних стандартів забезпечення правопорядку і захисту національних інтересів на світовій арені.

Висновки

Важливо зазначити, що найбільш інтенсивним і результативним у боротьбі зі злочинністю є співробітництво з поліціями високорозвинених країн, що мають близькі економічні, політичні та соціальні умови, схожі правові установки та принципи роботи правоохоронних органів. Такий стан, імовірно, збережеться й надалі, оскільки різними залишаються підходи до вирішення проблеми глобалізації злочинності, а також можливості поліцейських органів у демократичних і тоталітарних, передових та економічно відсталих державах.

Подальші наукові дослідження стосовно зазначеної теми доцільно зосередити на аналізі практичної імплементації оновлених механізмів Інтерполу щодо розшуку й ідентифікації осіб,

причетних до скоєння воєнних злочинів, геноциду та злочинів проти людяності. Окрему наукову увагу доречно закцентувати на розробленні стратегій мінімізації ризиків нелегального обігу зброї, втраченої внаслідок бойових дій, через удосконалення взаємодії з міжнародною базою «iArms» та впровадження новітніх технічних засобів для аналізу і моніторингу транскордонних переміщень. Крім того, актуальним залишається пошук шляхів подолання розбіжностей у правоохоронних підходах між державами з різними політичними режимами, оскільки відмінності у демократичних стандартах і правових принципах продовжують створювати перешкоди для абсолютної уніфікації глобальної боротьби з транснаціональною злочинністю.

Перелік джерел посилання

1. Бандурка О. М. Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції : наук.-практ. посібник. Харків : Основа, 2003. 323 с.
2. Гончарук В. Л., Татаркіна Ю. І. Дослідження правових аспектів боротьби з організованою злочинністю в транснаціональному контексті. *Український політико-правовий дискурс*. 2024. № 5. URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/42/35> (дата звернення: 10.02.2026).
3. Житняк С. Є., Некрасов В. А., Смелік В. Б. Використання можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у боротьбі зі злочинами : навч. посіб. Київ : КНТ, Скіф, 2008. 163 с.
4. Малюк В. В. Особливості нормативно-правового забезпечення стратегії протидії транснаціональним організованим злочинним об'єднанням, що загрожують державній безпеці України. *Центрально-український вісник права та публічного управління*. 2024. № 3. С. 104–112. DOI: <https://doi.org/10.32782/cuj-2024-3-12>.
5. Сироїд Т. Л. Міжнародна кримінально-правова протидія транснаціональним злочинам. *Науковий вісник Ужгородського університету. Право*. 2023. Т. 2. Вип. 77. С. 304–309. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.77.2.52>.
6. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності: Конвенція ООН від 15 листопада 2000 р. Резолюція 55/25 Генеральної Асамблеї ООН. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text (дата звернення: 10.02.2026).
7. Послання Генерального секретаря з нагоди Міжнародного дня пам'яті жертв злочину геноциду, вшанування їхньої гідності та запобігання цьому злочину : Пресреліз ООН № SGA/1924 від 9 груд. 2019 р. URL: <https://press.un.org/en/2019/sga1924.doc.htm> (дата звернення: 11.02.2026).
8. Transfer of the functions of the International Penal and Penitentiary Commission to the United Nations : Resolution 415(V) / United Nations General Assembly ; 1 December 1950. URL: [https://undocs.org/en/A/RES/415\(V](https://undocs.org/en/A/RES/415(V) (accessed: 13.02.2026).
9. Кононенко В. П., Тимченко Л. Д. Міжнародне право : підручник. Київ : Знання, 2012. 631 с.
10. Вітюк Д. Л. Міжнародна співпраця у сфері запобігання злочинності на сучасному етапі. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 1. С. 83–88. DOI: <https://doi.org/10.32844/2222-5374-2020-1.13>.
11. Генеральний секретар Інтерполу вітає G7 у справі транснаціональної організованої злочинності. *Інтернаціональна Правоохоронна Ліга*. URL: <https://tinyurl.com/2sxnarn> (дата звернення: 11.02.2026).
12. Національне центральне бюро Інтерполу в Україні: 32 роки міжнародної співпраці та боротьби зі злочинністю. 25.03.2025 р. *Офіційний веб-портал Національної поліції України*. URL: <https://surl.li/nyehix> (дата звернення: 11.02.2026).

Стаття надійшла до редакції 14.02.2026 р.

Прийнято до друку після рецензування 16.03.2026 р.

Дата публікації 29.05.2026 р.

INTERNATIONAL PRINCIPLES (ON THE EXAMPLE OF THE UN AND INTERPOL) OF THE ACTIVITIES OF SECURITY SECTOR COMPONENTS REGARDING THE PREVENTION AND COUNTERACTION OF TRANSNATIONAL CRIMINAL OFFENSES

The article is dedicated to a comprehensive study of the roles of the United Nations (UN) and the International Criminal Police Organization (Interpol) in the field of countering transnational criminal offenses. The authors emphasize that in the 21st century, against the backdrop of general globalization trends, the global community has faced an accompanying challenge – the intensification of the transnational nature of criminal activity, which necessitates an integrated law enforcement response. The United Nations Convention against Transnational Organized Crime of November 15, 2000, which establishes clear criteria for the transnational character of a crime, is identified as the key foundation of this struggle. Specifically, an offense is considered transnational if it is committed in more than one state, or if a significant part of its preparation, planning, direction, or control takes place in another state, or if its substantial consequences occur in another state.

The research details the activities of Interpol as the largest international policing platform, currently comprising 196 member countries. The article examines the structure and functions of the National Central Bureaus, which serve as the essential link between national law enforcement agencies and the General Secretariat in Lyon. Particular attention is paid to Interpol's criminal registration system, which is divided into general registration (information on transnational crimes and offenders) and special registration (fingerprints and photographs). The authors provide a detailed description of the five primary filing systems maintained by the General Secretariat, which contain data on known criminals, verbal portraits, missing persons, stolen documents, and specific categories of offenses, such as arms smuggling or counterfeiting.

A separate section is focused on international search mechanisms, which are classified into four types: search for arrest and extradition, search for suspects to monitor their behavior, search for missing persons, and search for stolen property. The authors highlight the fundamental principles of cooperation, among which priority is given to the principle of national sovereignty and neutrality (the exclusion of cases of a political, military, religious, or racial nature).

A significant part of the article is dedicated to Ukraine's experience in interacting with Interpol, starting from 1992. Under the conditions of the full-scale invasion by the Russian Federation, the activities of the National Central Bureau in Ukraine (represented by the Department of International Police Cooperation) have faced new challenges: the volume of information exchange with Interpol has increased by 200%. Over 211,000 units of lost and stolen weapons have been entered into the international "iArms" database, the vast majority of which were lost as a result of the Russian Federation's aggression. An extremely important achievement is the restoration in December 2024 of the possibility to utilize Interpol's tools to assist in the investigation of war crimes, crimes against humanity, and genocide. In their conclusions, the authors state that the most intensive and effective cooperation is observed between states that share similar democratic, economic, and legal foundations.

Keywords: *Interpol, National Central Bureau, United Nations Convention against Transnational Organized Crime, international search.*

Іваньков Ігор Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права та правосуддя, Національний університет «Чернігівська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0002-2090-8011>

Іваньков Олег Ігорович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правових дисциплін, Національна академія Національної гвардії України
<https://orcid.org/0000-0002-0709-704X>